

Miðvikudaginn 26. október 1938.

Nr. 60/1938. **Réttvísinn og valdstjórnin**
(Jón Ásbjörnsson)

gegn

Halldóri Sveinssyni
(Garðar Þorsteinsson).

Dómur og málsmeðferð ómerkt vegna ófullnægjandi rannsóknar.

Dómur hæstaréttar.

Ákærði hefir gízkað á, að hann hafi ekið bifreiðinni R 358 á 15—18 kílómetra hraða miðað við klukkustund fram hjá bifreiðinni R 507, er slys það varð, er í máli þessu greinir, og kveðst hann hafa ekið í 4. gíri. Það virðist geta miklu máli skipt, á hvaða hraða bifreið ákærða var. Í sambandi við þetta þarf að fá umsögn kunnáttumanna um það, hvort bifreið ákærða hefði getað greitt hinum látna manni, sem hún rakst á, svo mikið högg sem raun gaf vitni, ef hún hefði verið á áðurnefndum hraða.

Svo virðist sem bifreiðarnar hafi mætzt í brekkunni á Laugarnessveginum skammt frá mótum hans og Suðurlandsvegar, og hefir því bifreið ákærða verið á leið upp brekkuna til vegamótanna. Virðist nauðsynlegt, að fengið sé álit kunnáttumanna um það, hvort mögulegt eða líklegt sé, að bifreið ákærða hafi getað dregið upp brekkuna á 15—18 kílómetra hraða á klukkustund með fullfermi af sandi og í 4. gíri.

Af sjónarvottum, sem virðast hafa verið 10 alls, þótt bifreiðarstjórinn á R 507 sé ekki talinn með, hafa aðeins 3 verið látnir gefa skýrslu í málinu. Virðist auðsætt, að leita hefði átt skýrslu þeirra allra,

sem til náðist, og einnig bifreiðarstjórans á R 507, sem bæði var líklegur til að hafa veitt því eftirtekt, hvort ákærði gaf hljóðmerki áður eða um leið og hann fór fram hjá R 507, og einnig var líklegur til þess að hafa gert sér grein fyrir bilinu á milli bifreiðanna, er R 358 ók fram hjá. Þótt langur tími sé liðinn síðan slysið varð, virðist ekki vera álveg fyrir það girt, að nánari upplýsingar kunni enn að fást um þau atriði, sem áðurnefndir menn ættu að hafa getað skýrt í öndverðu.

Þar sem málið virðist hafa verið svo ófullnægjandi prófað um atriði. sem kunna að geta varðað sekt eða sýknu ákærða, þykir rétt að ómerkja málsmeðferðina í héraði og hinn áfrýjaða dóm og vísa málinu heim til rækilegri rannsóknar og nýrrar meðferðar og dómsálagningar.

Eftir þessum málalokum verður að dæma greiðslu áfrýjunarkostnaðar sakarinnar á hendur rikissjóði, þar með talin málflutningslaun skipaðs sækjanda og verjanda fyrir hæstarétti, 80 krónur til hvors.

Því dæmist rétt vera:

Málsmeðferð og dómur í héraði skulu vera ómerk, og vílast málinu heim í hérað til rækilegri rannsóknar og meðferðar og dómsálagningar af nýju.

Ríkissjóður greiði áfrýjunarkostnað sakarinnar, þar með talin málflutningslaun skipaðs sækjanda og verjanda fyrir hæstarétti, hæstaréttarmálflutningsmannanna Jóns Ásbjörnssonar og Garðars Þorsteinssonar, 80 krónur til hvors.

Dómur aukaréttar Reykjavíkur 21. jan. 1938.

Mál þetta er af réttvísinnar hálfu höfðað gegn Halldóri Sveinssyni bifreiðarstjóra, til heimilis Bergstaðastræti 10 hér í bæ, fyrir brot gegn 17. kap. almennra hegningarlaga og lögum nr. 70 1931 um notkun bifreiða.

Ákærður er kominn yfir lögaldur sakamanna, fæddur 9. febrúar 1892 á Rauðahóli, Stokkseyrarhreppi. Hegningarvottorð hans er svolátandi:

- 1929 $\frac{3}{4}\%$ Sætt 15 kr. sekt fyrir brot á bifreiðalögnum.
 1929 $\frac{1}{10}\%$ Sætt 10 kr. sekt fyrir afturljósleysi á bifreið.
 1931 $\frac{2}{8}\%$ Sætt 10 kr. sekt fyrir ofhraða á bifreið.
 1932 $\frac{2}{6}\%$ Kærður fyrir að aka yfir reiðhjól og brjóta það. Málið rannsakað og lokið án málssóknar.
 1934 $\frac{1}{4}\%$ Undirgekkst að sjá um skaðabótageiðslu fyrir reiðhjól, er hann skemmdi með bifreið sinni.
 1934 $\frac{1}{6}\%$ Aðvörun fyrir brot á samþykkt um bifreiðastæði.

Þriðjudaginn 7. sept. s. l. kl. um 11 f. h. var bifreiðinni R. 507 ekið áleiðis inn á Kirkjusand, og dró hún trillu á eftir sér, sem á var lagður nótabátur. Báturinn lá á hægri hlið, og vissi framendinn að bilnum, en kjölurinn sneri að vinstri vegarkanti. Á Laugarnesveginum var bifreiðin stöðvuð, til þess að gæta að því, hvernig báturinn færi á trillunni. Til þess varð einn af verkamönnum þeim, er í bátnum voru, Sigmundur Sigurðsson að nafni. Steig hann út úr bátnum inn á götuna, fór aftur fyrir hann og aðgætti vinstra megin, sneri síðan við og gekk inn á veginn. Í þeim svifum ekur ákærður bifreiðinni R. 358, sem er vörubifreið, aftur með bátnum, og varð það til þess, að Sigmundur rakst á hornið á vörupalli bifreiðarinnar, að því er virðist, kastaðist aftur fyrir sig og lá á bakið þvers yfir veginn, þegar hann var tekinn upp. Var hann þegar fluttur á Landsspítalann, þar sem hann andaðist kl. 3.30 um daginn.

Að tilhlutun lögreglunnar framkvæmdi prófessor Niels Dungal líkskoðun, og er ályktun hans þessi:

„Hinn látni hefir orðið fyrir geysimiklum áverka, þannig, að hann hefir fengið mjög kraftmikið högg beint fram-
 an í mitt andlitið, svo að allur efri kjálkinn og nefið hefir malazt og tennur brotnað í neðri góm. Efri góm-

urinn og kokslímhúðin hefir margrifnað, og hefir blætt mikið og blóðið runnið bæði ofan í lungu og maga. Vegna kjálkabrotsins hefir kokið að miklu leyti lokast, og er sennilegt, að maðurinn hafi af þeim orsökum kafnað skyndilega.“

Þegar lögreglan kom á vettvang, sáuust ekki verksummerki slyssins vegna umferðar, er verið hafði á veginum síðar. Við mælingu reyndist vegurinn vera á þessum stað 6.40 metrar á breidd, miðað við yztu hjólför beggja megin. Nótabáturinn, þar sem hann er breiðastur, reyndist vera 2.60 metrar, en þar sem hann lá á hliðinni, hefir raunveruleg breidd hans á veginum ekki verið svo mikil.

Ákærður hefir skýrt svo frá, að hann hafi tekið eftir Sigmundi heitnum, þar sem hann var vinstra megin við bátinn, og var það áður en bifreiðarnar fórust hjá. Hann kveðst hafa ekið hiklaust áfram, en þó dregið úr hraðanum, og gizkar á, að hraðinn hafi verið 15—18 km. um það bil er hann ók aftur með bátnum. Gangvél bifreiðarinnar var í 4. gir. Hann kveðst ekki geta um það sagt, hvort hann gaf hljóðmerki. Bifreiðinni kveðst hann hafa haldið eins utarlega á vinstri vegarbrún og hann sá sér fært og telur, að vel hafi verið manngengt milli bílsins og bátsins, þegar hann fór fram hjá. Eftir að hann var kominn fram hjá bátnum, kveðst hann hafa vikið bifreiðinni inn á veginn. Þegar hann var kominn fram hjá bátnum miðjum, kveðst hann hafa litið aftur með síðunni og undir skutinn og ekki séð þar neina hreyfingu. En þegar hann er sloppinn með hálfa bifreiðina fram hjá bátnum, kveðst hann hafa orðið var við högg á bilinn, en ekki áttað sig á, hvað um var að vera, og þess vegna stoppað bifreiðina.

Vitnið Guðbergur Ingvar Guðmundsson, sem sat á vörupalli bifreiðar þeirrar, er dró bátinn, og sá yfir slysið þaðan, lýsir því svo, að Sigmundur heitinn hafi lokið við að líta eftir bátnum vinstra megin og því farið aftur fyrir hann og út á veginn, skotizt með hraða og sýnilega horft undir bátinn og ekkert tekið eftir bifreið ákærðs. Kveður vitnið Sigmund heitinn hafa lent við þetta fyrst á bifreiðarhúsinu og síðan á horni vörupallsins. Vitnið kveður ákærðan hafa ekið skikkanlega, en treystir sér ekki til að ákveða hraðann. Það kveðst ekki hafa heyrt hljóð-

merki. Það kveðst ekki hafa tekið eftir, hversu utarlega ákærður ók bifreið sinni, en segir, að báturinn hafi verið alveg út á vegarkanti. Vitnið telur þó, að ákærður hafi ekið frekar nærri bátnum, og að ekki muni hafa verið pláss fyrir mann milli bátsins og bifreiðarinnar, er henni var ekið aftur með.

Vitnið Sigmundur Eyvindsson sat í bátnum, þegar slysið vildi til. Það kveður, að sér hafi virzt Sigmundur heitinn ganga ákveðið og óhikað í veg fyrir bifreiðina án þess að veita henni eftirtekt og lent á horninu á vörupallinum. Gekk Sigmundur heitinn hálfboginn fyrir stefni bátsins. Um bilið milli bátsins og bifreiðarinnar segir vitnið það, að maður mundi hafa getað staðið á milli strax fyrir aftan bungu bátsins. Telur það ákærðan hafa sjálfan ekið utarlega, og það óþarflega utarlega. Um hraða bifreiðarinnar kveðst vitnið álita, að hann hafi verið eðlilegur miðað við aðstæður og eftir því, sem bifreiðar aki hér í bæ. Hljóðmerki kveðst vitnið ekki hafa heyrt.

Þá hefir verið leiddur sem vitni í málinu Guðmundur Steindórsson. Vitnið sat í bifreiðinni R. 358 við hlið ákærðs. Það segist ekki hafa séð Sigmund heitinn fyrr en hann kom fyrir bátsstefnið á nokkrum hraða og lenti þegar á vörupallshorninu. Það telur, að manngengt hafi verið milli bátsins og bifreiðarinnar. Það gízkar á, að bifreiðinni hafi verið ekið á 16—18 km. hraða, og kveðst hafa heyrt ákærðan gefa hljóðmerki, áður en hann fór framhjá bifreiðinni, sem dró bátinn.

Samkvæmt málavöxtum þeim, er nú hafa verið raktir, verður rétturinn að telja Sigmund heitinn sjálfan orsök slyssins. Ákærður ekur fram hjá bátnum á litlum hraða að dómi allra vitnanna. Hann gefur hljóðmerki að vitni þess mannsins, er bezta aðstöðu hafði til að taka eftir því. Hann telur sig hafa ekið eins utarlega og sér hafi verið fært, og styður vitnisburður Sigmundar Eyvindssonar þar. Vagninn, er báturinn var lagður á, staðnæmdist einnig yzt á vegarbrún, að því er telja verður samkvæmt frásögn vitnanna. Og það verður ekki séð, að bifreiðin hafi farið það nálægt bátnum, að slysið hefði þess vegna þurft að verða. Samkvæmt mælingum lögreglunnar er nægilegt pláss á veginum til þess, að bifreiðin gæti hindrunar- og hættulaust farið fram hjá bátnum, þar sem hann

er breiðastur, en nú mjókkar hann aftur, og Sigmundur heitinn kom aftur undan honum. Rétturinn telur því að sýkna beri ákærðan af ákærum réttvísinnar og valdstjórnarinnar í málinu.

Samkvæmt þeim úrslitum ber að greiða allan kostnað málsins af almannafé, þar með talin málsvarnarlaun til skipaðs talsmanns ákærðs, Garðars Þorsteinssonar hrm., er ákveðast kr. 60.00.

Málið hefir verið rekið vítalaut.

Því dæmist rétt vera:

Ákærður, Halldór Sveinsson, skal sýkn af ákærum réttvísinnar og valdstjórnarinnar í máli þessu.

Allur kostnaður málsins greiðist úr ríkissjóði, þar með talin málsvarnarlaun til skipaðs talsmanns hans, Garðars Þorsteinssonar hrm., kr. 60.00.

Miðvikudaginn 26. október 1938.

Nr. 27/1938. **Valdstjórnin** (Pétur Magnússon)
gegn

Kjartani Ólafssyni

(Sveinbjörn Jónsson).

Maður sektaður og sviptur ökuleyfi vegna ölvunar við akstur.

Dómur hæstaréttar.

Með skirskotun til forsendna hins áfrýjaða dóms þykir mega staðfesta hann.

Kærði greiði allan áfrýjunarkostnað sakarinnar, þar með talin málflutningslaun skipaðs sækjanda og verjanda fyrir hæstarétti, 80 krónur til hvors.

Því dæmist rétt vera:

Hinn áfrýjaði dómur á að vera óraskaður.

Kærði, Kjartan Ólafsson, greiði allan áfrýjun-